

Instytucje, do których można zgłaszać nieprawidłowości:

Inspekcja Handlowa – w odniesieniu do maszyn znajdujących się w obrocie handlowym
Główny Inspektorat Inspekcji Handlowej
Pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
tel. (0-22) 826 23 30
fax (0-22) 827 22 99
e-mail: sekretariat@giih.gov.pl
www.giih.gov.pl

Państwowa Inspekcja Pracy – w odniesieniu do maszyn używanych w miejscach pracy
Główny Inspektorat Pracy
ul. Krucza 38/42
00-926 Warszawa
fax (0-22) 625 47 70
e-mail: kancelaria@gip.pl
Lista telefonów kontaktowych dostępna na stronie:
www.pip.gov.pl

Wyższy Urząd Górniczy – w odniesieniu do maszyn używanych na terenie kopalń
ul. Poniatowskiego 31
40-956 Katowice
tel. (0-32) 251 14 71 do 4, (0-32) 251 42 24 do 8
fax (0-32) 251 48 84
e-mail: wug@wug.gov.pl
www.wug.gov.pl

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Departament Nadzoru Rynku
Pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
tel. (0-22) 55 60 390, (0-22) 826 14 35
fax (0-22) 827 03 04
e-mail: dnr@uokik.gov.pl
www.uokik.gov.pl

Zgłoszenie powinno zawierać co najmniej:

- dane identyfikujące maszynę, w tym nazwę producenta i miejsce zakupu, miejsce zainstalowania (nazwę i adres zakładu pracy),
- informacje o rodzaju stwierdzonej nieprawidłowości i zagrożeniu stwarzanym przez maszynę.

Więcej informacji na temat maszyn:

http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/index.htm
www.udt.gov.pl
www.newapproach.org
www.oznaczenie-ce.pl
www.mgip.gov.pl/GOSPODARKA/Przetworstwo+przemyslowe/przemysl+maszynowy/Dyrektywa+maszynowa+MD+9837

Opracował:
Departament Nadzoru Rynku, UOKiK
Warszawa 2006

Maszyny

Maszyny

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i elementów bezpieczeństwa (Dz.U. Nr 259, poz. 2170) wdrażające do polskiego prawa dyrektywę 98/37/WE dotyczącą maszyn.

Maszyna:

- **to zespół sprzężonych części lub elementów składowych**, z których przynajmniej jedno jest ruchome, wraz z odpowiednimi elementami uruchamiającymi, obwodami sterowania, zasilania, połączonych wspólnie w celu określonego zastosowania, w szczególności do przetwarzania, obróbki, przemieszczania lub pakowania materiałów, np. wiertarki, szlifierki, pistolety na gwoździe, wózki widłowe, śmieciarki, koparki, spychacze, żurawie przeładunkowe, prasy drukarskie, kosiarki do trawy, obrabiarki do metalu i drewna, wtryskarki do tworzyw sztucznych, maszyny budowlane i rolnicze, wózki widłowe, przenośniki taśmowe itp.;
- **to zespół maszyn**, które w celu osiągnięcia wspólnego efektu końcowego zostały zestawione i są sterowane w taki sposób, aby działały jako zintegrowana całość, np. linie montażowe dla sprzętu gospodarstwa domowego, linie produkcyjne do produkcji papieru, instalacje zrobotyzowane, zautomatyzowane warsztaty itp.;
- **to wymienne wyposażenie** modyfikujące funkcje maszyny, które jest wprowadzane do obrotu z przeznaczeniem do zamontowania przez operatora do maszyny lub szeregu różnych maszyn, o ile wyposażenie to nie stanowi części zamiennej lub narzędzia, np. chwytak do przeładunku złomu itp.

Wymagania dla maszyn

Przepisy określające wymagania dla maszyn obejmują wszystkie zagrożenia, jakie mogą stwarzać maszyny (zagrożenia natury elektrycznej, mechanicznej, zagrożenia termiczne, wynikające z wywołanych wibracji czy stwarzanego hałasu oraz promieniowania):

- maszyna zaprojektowana i wykonana zgodnie z wszystkimi wymaganiami jej dotyczącymi powinna nadawać się do realizowania swojej funkcji oraz powinno być możliwe jej regulowanie i konserwowanie w warunkach nie powodujących zagrożenia dla osób wykonujących te czynności;
- maszyna powinna być zaprojektowana i wykonana z uwzględnieniem nie tylko normalnego użytkowania, ale także przewidywalnych jej zastosowań, których w sposób racjonalny można oczekiwać;
- maszyna powinna być wytworzona w sposób zapobiegający ewentualnym wypadkom wynikającym z jej zastosowania zarówno normalnego jak i takiego, które nie zostało przez producenta przewidziane, a także w przypadku montażu, jak i demontażu maszyny w całym okresie jej eksploatacji;
- maszyna powinna być wykonana z materiałów, które nie powodują zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób ją obsługujących oraz osób trzecich (materiałów o odpowiedniej wytrzymałości m.in. na nacisk, temperaturę, substancje chemiczne, warunki atmosferyczne);
- dostępne części maszyny nie powinny mieć ostrych krawędzi, ostrych naroży, ani chropowatych powierzchni, które mogą spowodować zagrożenia;
- maszyna zasilana energią elektryczną powinna być wykonana w sposób zapobiegający wszelkim zagrożeniom o charakterze elektrycznym;
- maszyna powinna być wykonana w taki sposób, aby uniknąć ryzyka wywołania pożaru lub przegrzania oraz wybuchu.

Specjalne wymagania przewidziane są dla grup maszyn przeznaczonych do pracy pod ziemią, stosowanych w przemyśle spożywczym lub do obróbki drewna, a także dla maszyn służących do podnoszenia lub przemieszczania osób.

Wymagań dla maszyn nie stosuje się m.in. w odniesieniu do:

- maszyn, których jedynym źródłem napędu jest siła mięśni ludzkich, z wyjątkiem maszyn używanych do podnoszenia i opuszczania ładunków;
- wyrobów medycznych;
- urządzeń specjalnych przeznaczonych do użytkowania na terenie wesołych miasteczek lub parków rozrywki;
- broni palnej oraz maszyn specjalnie przeznaczonych do celów wojskowych i policyjnych;
- środków transportu, z wyłączeniem pojazdów używanych przy eksploatacji złóż mineralnych;
- statków morskich wraz z ich wyposażeniem oraz pływających jednostek przybrzeżnych;
- kolei linowych, linowo-terenowych, wyciągów itp.;
- ciągników rolniczych i leśnych;
- wind;
- maszyn, które stwarzają przede wszystkim zagrożenia o charakterze elektrycznym, np. sprzęt gospodarstwa domowego (pralki, lodówki, odkurzacze), sprzęt RTV, sprzęt biurowy itp.

Oznaczenia i informacje zamieszczane na maszynie i do niej dołączane:

- **Oznakowanie CE**

Oznakowanie CE powinno być umieszczone bezpośrednio na maszynie oraz w instrukcji obsługi dołączonej do maszyny. Oznakowanie to powinno być widoczne (nie może mieć mniej

niż 5 mm wysokości) i czytelne (musi być łatwo dostępne) i nie dające się łatwo usunąć.

- **Nazwa i adres producenta, oznaczenie serii lub typu maszyny oraz numer fabryczny (jeżeli stosuje się numery fabryczne), rok budowy**

Informacje te powinny zostać umieszczone na maszynie w takiej formie, aby łatwe było odczytanie przez użytkownika ich treści oraz w taki sposób, aby przy normalnym użytkowaniu maszyny nie było możliwe lub było mało prawdopodobne uszkodzenie lub usunięcie tych oznaczeń. Informacje te, oprócz numeru fabrycznego, powinny znaleźć się też w instrukcji obsługi maszyny. W przypadku adresu, jeżeli rozmiary maszyny nie pozwalają na umieszczenie na niej pełnych danych adresowych, można ograniczyć się do podania informacji niezbędnych do skontaktowania się z producentem drogą pocztową.

Maszyny przeznaczone do użytkowania w Polsce powinny posiadać oznakowanie w języku polskim.

- **Instrukcja obsługi maszyny**

Instrukcja obsługi maszyny powinna zawierać przede wszystkim informacje dotyczące adresu importera, serwisu oraz opisu przewidywanego zastosowania maszyny, a także informacje o stanowisku lub stanowiskach roboczych, które może zajmować operator maszyny.

Ponadto powinna zawierać informacje o bezpiecznym przekazywaniu maszyny do eksploatacji, informacje na temat użytkowania, przemieszczania maszyny z podaniem jej masy i masy części maszyny (jeżeli mają one być transportowane osobno), montażu i jej demontażu, regulacji, konserwacji, obsługi i napraw.

W koniecznych przypadkach powinny się w niej znajdować także informacje o niedopuszczalnych sposobach użytkowania maszyny, wskazówki szkoleniowe, podstawowe charakterystyki narzędzi, które mogą być stosowane w maszynie.

Instrukcja obsługi dla maszyn użytkowanych w Polsce powinna być napisana w języku polskim.